

Nærings- og Fiskeridepartementet og
Klima- og miljødepartementet

Nesoddtangen, 22. apr. 2025

Hørings svar - fiskeriltak i Oslofjorden

Marinreparatørene støtter samtlige punkter i regjeringens forslag om strengere fiskeriltak i Oslofjorden. I dette høringsinnspillet ønsker vi særlig å fremheve betydningen av å etablere nullfiskeområder på Hvaler, Færder og Indre Oslofjord. Disse forslagene har vært blant de mest omdiskuterte i den offentlige debatten, men vi mener de er viktige for å gjenopprette fjordens økologiske balanse. I tillegg finner vi de foreslåtte tiltakene utenom fredningsområdene som gjennomtenkte og helhetlige, og et godt kompromiss mellom å tilstrebe en bærekraftig forvaltning og det å sørge for at de økonomiske konsekvenser av fredningen blir noe redusert for yrkesfiskerne.

Våre viktigste budskap:

- **Vi støtter alle forslagene til fiskeriltak**, inkludert etablering av nullfiskeområder i Hvaler, Færder og Indre Oslofjord. Dette er nødvendige tiltak for å gjenopprette økologisk balanse i en fjord i krise.
- **Kunnskap og erfaring har endret vårt ståsted**: Vi har tidligere vært skeptiske til omfattende fredningstiltak, men mener nå at det er helt nødvendig – i kombinasjon med innsats for å redusere nærings saltutslipp og restaurere nøkkelarter og habitater.
- **Tiltakene utenfor fredningsområdene er helhetlige og godt balansert**, og representerer et kompromiss mellom bærekraftig forvaltning og videre bruk av fjorden.
- **Nullfiskeområder må innføres uten unntak og med tydelig regulering**, for å sikre rettferdighet, god etterlevelse og effektivt tilsyn. Økt oppsyn må prioriteres.
- **Vi trenger langsiktig overvåkning og kunnskapsoppbygging**, inkludert støtte til folkeforskning og videreutvikling av den digitale tvillingen som allerede er under arbeid ved UiO.
- **Fredning er ikke et brudd med kystkulturen, men en nødvendig tilpasning**. Vi må utvikle nye former for bruk, som fjordhager og marine næringer med lav økologisk belastning.

- **Det må etableres gode kompensasjons- og omstillingsordninger**, som gjør det mulig for berørte fiskere å gå over til skånsomt fiskeri og bærekraftig marin produksjon.

Marinreparatørene arbeider med konkrete marine miljøprosjekter for å skape nytt liv i Oslofjorden. Vi gjør dette både for livet i seg selv, men også for at de mange innbyggerne langs fjorden skal kunne bruke fjorden aktivt. Vi har lenge ment at det må være rom for både fritids- og yrkesfiske i hele fjorden, og at omfattende fredningstiltak ville være for dramatisk. De senere års kunnskap om tilstanden i fjorden har imidlertid fått oss til å endre oppfatning av dette. Nå mener vi at omfattende fredningstiltak er strengt nødvendig. Dette må kombineres med en storstilt innsats for å redusere utslipp av næringsalter, restaurering av nøkkelarter og habitater, samt å styrke gjennomføringen av øvrige tiltak i Tiltaksplan for Oslofjorden.

Bred støtte fra forskningsmiljøet

Den internasjonale litteraturen viser at store (>100 km²) nullfiskeområder er blant de mest effektive tiltakene for å gjenoppbygge degraderte fiskesamfunn, gitt at de får nok tid (>10 år). Dette reflekteres i at det er et samlet forskningsmiljø som stiller seg bak regjeringens foreslåtte fiskeritiltak i Oslofjorden.

Fredning - en investering i fremtiden

Fredningstiltak vil for enkelte oppleves som inngripende på kort sikt, men vi mener det vil gagne alle brukergrupper på lang sikt. En fjord i ubalanse gagnar ingen – verken fritidsfiskere, yrkesfiskere eller lokalsamfunnene som lever tett på fjorden. Med dagens alvorlige tilstand i Oslofjorden er det ikke lenger bærekraftig å høste som før. Å sette områder til side for naturen, helt uten fiskeri, er et kraftfullt virkemiddel for å bygge opp fiskebestander, gjenopprette økologiske funksjoner og styrke motstandskraften mot andre trusler som forurensning og klimaendringer.

Oppsyn, unntak og aksept

Både internasjonal forskning og våre egne erfaringer viser at aksept i befolkningen og tilstrekkelig oppsyn er avgjørende for at marint vern skal lykkes. I dag opplever vi steile fronter, der grupperinger av yrkesfiskere og fritidsfiskere ønsker å ha særrettigheter på fiske i fjorden.

Gjennom vårt arbeid med fredningsområder for hummer har vi tett dialog med Havnepolitiet i Oslo. De opplever å ha god kapasitet til å kontrollere fredningsområdene der stående redskap ikke er tillatt, men langt mer begrensede ressurser til å følge opp øvrige reguleringer av fiske.

På bakgrunn av dette mener vi det er avgjørende at de tre foreslåtte nullfiskeområdene etableres uten unntak eller særhensyn. Klare regler gjør tilsynet enklere og legger grunnlaget for rettferdighet og aksept blant brukergruppene. Når regelbrudd er lett synlige, øker også muligheten for såkalt community-based

enforcement – der allmennheten bidrar gjennom observasjon og varsling. Samtidig må det settes av midler til å styrke det formelle oppsynet. Uten evne til å følge opp varsler og håndheve regelverket i praksis, mister vernet sin kraft.

Kystkultur i endring

Kultur er et dynamisk fenomen og vi mener kystkulturen i Oslofjorden burde reflektere og dermed tilpasse seg den økologiske tilstanden i fjorden. Norsk kystkultur baserer seg på å høste av et overskudd fra naturen. Oslofjorden har nå et historisk underskudd på fisk og dette bør gjenspeile seg i måten vi bruker fjorden på. Vi mener derfor at regjeringen bør støtte aktiviteter som styrker kystkulturen og naturen samtidig. Fjordhager er et godt eksempel på dette – en ny form for kystkultur der man dyrker i stedet for å høste, og bygger opp økosystemet samtidig som man bruker det. Ved å kombinere formidling, matauk og restaurering kan fjordhager bidra til å forankre en ny generasjon kystkultur i økologisk bærekraft som et supplement til den tradisjonelle fiskerikulturen.

Barn, fiske og fredning

Det er forståelig at enkelte er bekymret for at barn og unge ikke lenger skal kunne lære å fiske i sitt marine nærmiljø dersom nullfiskeområdene innføres. Samtidig mener vi det er på høy tid å stille spørsmålet: *Hva slags natursyn formidler vi til barna våre dersom vi lærer dem å høste av et økosystem i underskudd?*

Norsk kystkultur har alltid handlet om å høste av naturens overskudd – og når det ikke lenger finnes et overskudd, må vi gi naturen ro til å hente seg inn igjen. Vi i Marinreparatørene jobber for at fremtidens barn skal kunne lære å fiske i en fjord full av liv – og nettopp derfor støtter vi etableringen av nullfiskeområder. Dette er ikke et farvel til fisketradisjoner, men en investering i at de kan komme tilbake. I mellomtiden forventer vi at barn fortsatt vil kunne fiske strandkrabber med blåskjell og klesklype fra brygga – og at vi voksne viser at det å ta vare på naturen også er en viktig del av det å bruke den.

Kompensasjonsordninger og framtidsrettet næring

Innføringen av de foreslåtte nullfiskeområdene og andre reguleringstiltak vil påvirke driftsgrunnlaget til yrkesfiskere og tilknyttede næringer som tradisjonelt har hatt adgang til disse områdene. Vi oppfatter at de foreslåtte forvaltningsgrepene i områdene utenfor fredningsområdene har en gjennomtenkt strategi for å redusere noe av tapet av driftsgrunnlag. Vi mener i tillegg at det bør etableres gode kompensasjons- og omstillingsordninger for de mest berørte aktørene. Slike tiltak bør spesielt legge til rette for en omstilling til et mer skånsomt fiskeri og marin regenerativ matproduksjon av lavtrofiske arter som sukkertare, blåskjell og tunikater.

Overvåkning og adaptiv forvaltning

Dersom nullfiskeområdene blir innført, er det avgjørende med grundig og langsiktig overvåkning. Slike områder har ikke tidligere vært brukt i norsk fiskeriforvaltning, og det er derfor viktig å dokumentere både ønskede og utilsiktede effekter. Forskning og datainnsamling muliggjør adaptiv forvaltning og gir innsikt i hvordan økosystemene responderer på vern. Det må avsettes tilstrekkelige ressurser til å følge utviklingen i bestander, biologisk mangfold, habitater og økologiske nøkkelfunksjoner. Det bør også legges til rette for folkeforskning med ikke-invasive metoder som videodokumentasjon og miljø-DNA, som både styrker kunnskapsgrunnet og engasjerer befolkningen. Universitetet i Oslo utvikler i dag en digital tvilling av Oslofjorden – et virtuelt økosystem som kan brukes til å modellere utvikling, vurdere tiltak og formidle kunnskap. For å realisere potensialet i dette verktøyet bør arbeidet videreføres med bred datatilgang og tverrfaglig samarbeid. Erfaringene vil kunne danne en viktig kunnskapsbase for framtidig marint vern i Norge.

Vi mener at regjeringens forslag til fiskeritiltak i Oslofjorden er både viktige og gjennomtenkte, og vi stiller oss bak dem i sin helhet. Vi håper at tiltakene gjennomføres som foreslått, og at de følges opp med nødvendige ressurser og politisk vilje. Avslutningsvis vil vi nevne at Marinreparatørene arbeider for å etablere foreningsdrevne, regenerative fjordhager i hele Oslofjorden. Vi er i tett dialog med Sintef Ocean og Universitetet i Oslo om leveranse av miljødata fra hele fjorden til den digitale tvillingen – et arbeid som kan styrke både kunnskapen om økologiske sammenhenger og overvåkingen av fjordens tilstand.

Med vennlig hilsen

Lars Dalen
Leder, Marinreparatørene